

ŻYCIE MIESZKAŃCÓW MAZOWSZA KIEDYŚ I DZIŚ – NA PRZYKŁADZIE POWIATU GOSTYNIŃSKIEGO

Irmina Bryłka

KATEGORIA WIEKOWA: 15–18 LAT

ADRESAT: uczniowie w wieku 15–18 lat.

CZAS ZAJĘĆ: 2 × 45 minut.

SŁOWA KLUCZOWE: historia, kultura, społeczeństwo, geografia, ludzie Mazowsza.

WPROWADZENIE

Lekcja ma zachęcić uczniów do zwiedzania własnego regionu. Jest dobrym wstępem do zajęć terenowych. Uczniowie poznają historię województwa mazowieckiego, utrwalają świadomość regionalną. W trakcie trwania lekcji uczą się pracy w grupie, współdziałania, sprawiedliwego dzielenia się obowiązkami. Pokonują treść i strach, związane z wystąpieniem na forum klasy, mogą odkryć swoje zdolności i pochwalić się nimi wśród rówieśników. Końcowa faza lekcji jest dobrym sposobem na integrację klasy – można zachęcić uczniów do robienia wspólnych zdjęć, po to, by stworzyć wspólnie album, który będzie klasową pamiątką. Scenariusz może się okazać również pomocny w przygotowaniu do matury. W ostatnich miesiącach przed egzaminami lekcja z geografii własnego regionu uczniom przeciężonym nauką nie tylko daje kolejną porcję wiedzy, ale jest też dla nich odprężeniem i motywatorem. Dodatkowo młodzież uczy się innego sposobu patrzenia na świat, empatii.

CEL OGÓLNY

Powtórzenie i utrwalenie wiadomości dotyczących: ogólnych informacji o województwie mazowieckim i jego położeniu w Polsce, a także o położeniu powiatu gostyńskiego. Kształcenie umiejętności poprawnego stosowania terminologii geograficznej i historycznej. Motywowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w lekcji, wdrażanie ich do pracy w grupach, negocjacji i osiągnięcia porozumienia. Praca na mapach topograficznych terenu – program Sketch map.

CELE SZCZEGÓLWE

Uczeń:

- zna i rozumie znaczenie pojęć: geografia regionalna, GIS, lata 20., dziedzictwo kulturowe, kartografia, hipsometria;
- rozróżnia podział map ze względu na przeznaczenie i treść;
- dostrzega walory historyczne województwa mazowieckiego na przykładzie powiatu gostyńskiego;
- odróżnia mapę hipsometryczną od mapy topograficznej;
- poprawnie stosuje poznaną terminologię geograficzną;
- rozpoznaje stroje regionalne noszone kiedyś i dziś;
- formułuje wnioski zachęcające do odwiedzenia Mazowsza, a zwłaszcza powiatu gostyńskiego;
- sporządza krótki opis wybranego miejsca Mazowsza w swojej okolicy;
- tworzy mapę terenu w programie Sketch map.

METODY PRACY:

- asymilacji wiedzy: pogadanka, dyskusja, opis;
- samodzielnego dochodzenia do wiedzy: burza mózgów;
- metody waloryzacyjne: ekspresyjne – stworzenie mapy, obsługa programów specjalistycznych do tworzenia map;
- metody praktyczne: realizacji zadań wytwórczych.

FORMY PRACY:

- praca w grupach,
- praca na komputerach indywidualna.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- prezentacja multimedialna: rzutnik, komputer;
- program do obróbki map – Sketch map lub inny;
- materiały źródłowe: opisy regionów;
- zdjęcia życia społecznego w powiecie gostyńskim – przygotowane wcześniej przez uczniów;
- białe kartki A4, flamastry, kredki, kleje – do przygotowania map i notek.

ZAŁĄCZNIKI:

1. Prezentacja multimedialna – opracowanie własne: <https://drive.google.com/file/d/1dSpUm1XStXZIH5-TL-UlukdmsYyECe5c/view?usp=sharing>.

BIBLIOGRAFIA:

- J. M. Bazewicz, *Atlas geograficzny ilustrowany Królestwa Polskiego*, Wydawnictwo J. M. Bazewicza, Warszawa 1907, s. 5.
- J. Choińska-Mika, M. Kulesza, K. Mika, W. Morawski, H. Wajs, *Mazowsze*, Wyd. Daupol, Warszawa 2011.
- Dziedzictwo kulturowe Mazowsza*, t. 1, 2, LSW, Warszawa 2001–2002.
- Dzieje Gostynina i ziemi gostyńskiej*, Towarzystwo Naukowe Płockie, Warszawa 1990.
- L. Herz, *Podróże po Mazowszu*, Wydawnictwo Iskry, Warszawa 2016.
- J. Kondracki, *Geografia regionalna Polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002.
- Mazowsze. Polska niezwykła. Turystyczny atlas samochodowy*, Demart, Warszawa 2008.
- Mazowsze. Przewodnik*, Wydawnictwo BOSZ, Lesko 2010.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE: [dostęp: 20.04.2020]:

- http://www.starybip.umciechanow.pl/portal-id=52751&news_versionId=91896&news_versionsPage=15.html
- <http://www.gminagostynin.pl/?p=66&pk=69>
- <https://www.geoportal.gov.pl/aplikacje/geoportal-krajowy>
- http://www.plock.eu/pl/o_miescie.html
- <http://www.witajwpodrozy.pl/inspiracje/sierpc-sciezka-edukacyjno-przyrodnicza.html>
- <http://www.panoramio.com/photo/18278982>
- <http://warszawa.wikia.com/wiki/Wis%C5%82a>
- <http://www.slonecznemazowsze.pl/wyszukaj-oferty-dolina-dolnej-narwi.html>
- <http://www.parki.org.pl/parki-miejskie/park-aleksandria-w-siedlcach>
- <http://www.ziemiadobrzynska.pl/art/2339/srodowisko-przyrodnicze.html>
- http://www.polskiekrajobrazy.pl/Galerie/71:Mazowsze/99:Rzeka_Rawka_w_Suliszewie_Mazowsze.html

PRZEBIEG ZAJĘĆ

WSTĘP

Nauczyciel sprawdza pracę domową (przygotowanie przez każdą grupę zdjęć na zadany temat) i wprowadza uczniów w tematykę lekcji.

Ważne pojęcia:

- a) geografia regionalna – dział geografii zajmujący się opisem cech środowiska geograficznego, w ujęciu regionalnym, przez co rozumie się małe jednostki administracyjne np. powiat;
- b) GIS – (ang. *geographic information system*), system informacji geograficznej, służący do pozyskiwania, przechowywania i oprogramowania zbioru wiedzy geograficznej;

c)

Po wytłumaczeniu uczniom pojęć nauczyciel odpowiada na pytania i wątpliwości uczniów.

PRZEBIEG LEKCJI

Klasa na poprzedniej lekcji została podzielona na 6 grup, tak aby uczniowie z dysfunkcjami nie znaleźli się w jednej grupie.

- a) Nauczyciel prosi uczniów o przeczytanie opisów dotyczących obszaru województwa mazowieckiego, a zwłaszcza powiatu gostynińskiego (**załącznik nr 2** – teksty źródłowe na podstawie bibliografii).

- b) Uczniowie oglądają prezentację multimedialną przygotowaną przez nauczyciela (**załącznik nr 1**), a następnie wykonują polecenia – praca na komputerach:
 - korzystając z zasobów geoportalu, nauczyciel pokazuje uczniom, jak można wprowadzić własne informacje na mapie.
- c) Nauczyciel prosi uczniów, aby każda grupa przygotowała notkę do prasy zachęcającą do przyjechania w dane miejsce w regionie oraz kolorową mapkę – przy użyciu programu Sketch map. Nauczyciel sprawdza na bieżąco pracę w każdej z grup.
- d) Reprezentanci każdej grupy przedstawiają przygotowane notki prasowe, zachęcające do zwiedzenia danego regionu województwa mazowieckiego i ukazujące zmiany, jakie w nim zaszły na przestrzeni lat. Po każdej prezentacji uczniowie oceniają wystąpienie kolegów i zadają im pytania dotyczące przygotowanych informacji.
- e) Nauczyciel ocenia pracę uczniów. Z kartek z notkami oraz wydrukowanych mapek uczniowie układają klasowy album: *Województwo mazowieckie, powiat gostyniński*. W trakcie pracy można robić uczniom zdjęcia, potem je wydrukować i dołączyć jako okładkę albumu.

ZAKOŃCZENIE - ANKIETA:

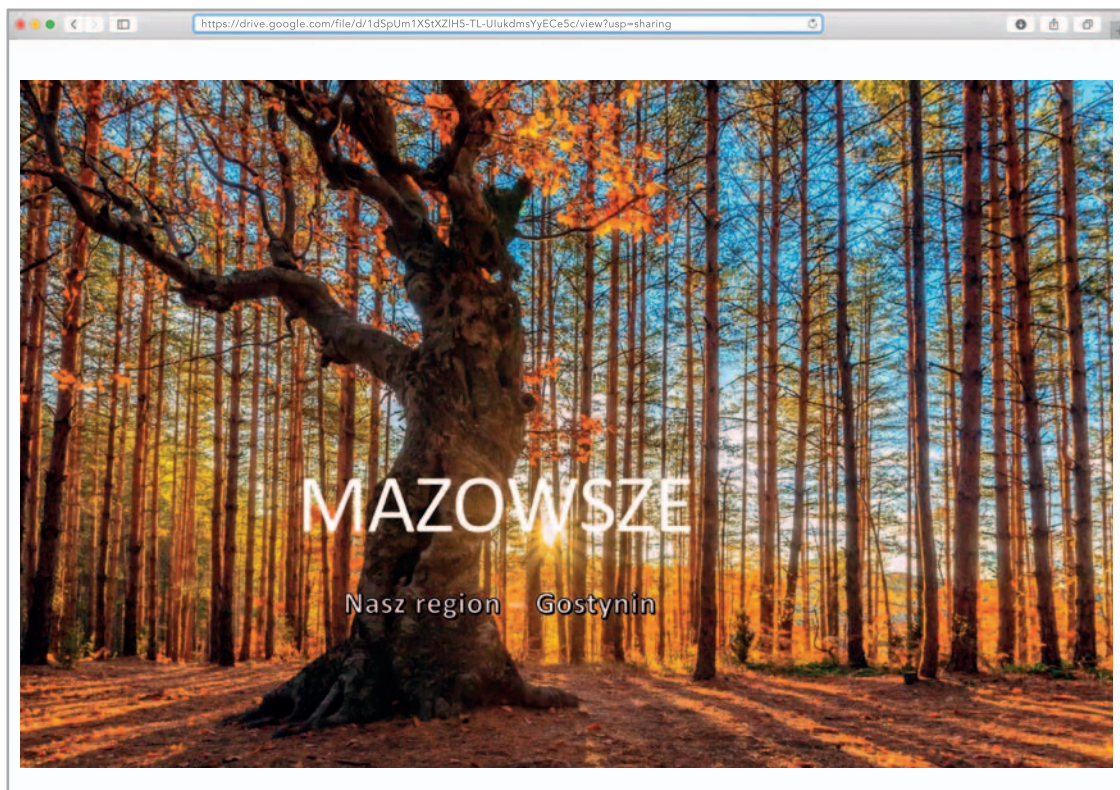
Ankieta po lekcji dla uczniów – anonimowa

1. Czy uważasz, że cele lekcji przedstawione przez nauczyciela zostały osiągnięte?
 - a) Tak.
 - b) Nie.
 - c) W pewnym stopniu.

2. Czy chciałbyś/chciałabyś, mieć więcej lekcji dotyczących województwa, w którym mieszkasz?
 - a) Tak.
 - b) Nie.
3. Czy według ciebie zagadnienia omawiane na lekcji były ciekawe?
 - a) Tak.
 - b) Nie.
4. Co najbardziej cię zaintrygowało?
5. Jak oceniłbyś swoje zaangażowanie w lekcję? (1-10)
6. Który region województwa mazowieckiego byś odwiedził/odwiedziła i dlaczego?
7. Wolałabyś/wolałbyś żyć w latach 20. czy obecnie? Uzasadnij odpowiedź.

Załącznik nr 1.

Prezentacja

<https://drive.google.com/file/d/1dSpUm1XStXZIH5-TL-UlukdmsYyECe5c/view?usp=sharing>

Położenie

Województwo mazowieckie Powiat gostyniński

Źródło: Opracowanie na podstawie: <http://www.uggostynin.bip.org.pl/?tree=34.Gmina%20Gostynin>

<https://drive.google.com/file/d/1dSpUm1XStXZIH5-TL-UlukdmsYyECe5c/view?usp=sharing>

Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Gostyninie kiedy i dziś

Gostynin – Gimnazjum

Źródło: <http://www.logostynin.neostrada.pl/podstrony/szkoladzis.html>